

Звіт
Комітету Верховної Ради України
у закордонних справах за період роботи
Верховної Ради України восьмого скликання
(2014-2019 роки)

Дата створення Комітету, склад та його структура.

Комітет Верховної Ради України у закордонних справах (далі Комітет) утворено Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання» № 22-VIII від 4 грудня 2014 року.

Відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України восьмого скликання та обрання голови, першого заступника, заступників голови, секретаря та членів Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації» (№23-VIII від 04.12.2014) до складу Комітету увійшли 9 народних депутатів та було обрано керівництво Комітету:

ГОПКО Ганна Миколаївна – народний депутат України, фракція Політичної партії «Об'єднання «САМОПОМІЧ» – Голова Комітету;

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ Іванна Орестівна – народний депутат України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА» перший заступник Голови Комітету (повноваження народного депутата Климпуш-Цинцадзе І.О. достроково припинено згідно з Постановою ВРУ № 1102-VIII від 14.04.2016);

ВОВК Віктор Іванович – народний депутат України, фракція Радикальної партії Олега Ляшка – заступник голови Комітету;

ГУЗЬ Ігор Володимирович – народний депутат України, фракція Політичної партії «НАРОДНИЙ ФРОНТ» – заступник голови Комітету;

ТАРАСЮК Борис Іванович – народний депутат України, фракція політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» у Верховній Раді України восьмого скликання – заступник голови Комітету;

ПРИСЯЖНЮК Олександр Анатолійович – народний депутат України, фракція Політичної партії «НАРОДНИЙ ФРОНТ» – секретар Комітету;

АР'ЄВ Володимир Ігорович – народний депутат України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА», член Комітету;

ЗАЛІЩУК Світлана Петрівна – народний депутат України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА», член Комітету;

ЛАРІН Сергій Миколайович – народний депутат України, фракція Політичної партії «Опозиційний блок» у Верховній Раді України восьмого скликання, член Комітету;

ЛЬОВОЧКІНА Юлія Володимирівна – народний депутат України, фракція Політичної партії «Опозиційний блок» у Верховній Раді України восьмого скликання, член Комітету.

13 лютого 2015 року згідно з Постановою Верховної Ради України №203-VIII членом Комітету було обрано народного депутата України ЛУЦЕНКО Ірину Степанівну, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА».

Рішенням Комітету від 5 грудня 2014 року було затверджено таку його структуру:

- підкомітет з питань законодавчого забезпечення і контролю за діяльністю дипломатичної служби (голова Тарасюк Б.І.);

- підкомітет з питань євроатлантичного співробітництва та євроінтеграції (голова Заліщук С.П.);

- підкомітет з питань міжпарламентських зв'язків, двосторонніх та багатосторонніх відносин (голова Ар'єв В.І.);

- підкомітет з міжнародно-правових питань та парламентського контролю за виконанням Україною міжнародних зобов'язань (голова Луценко І.С.);
- підкомітет з питань зовнішньоекономічних зв'язків та транскордонного співробітництва (голова не обраний);
- постійна комісія з питань закордонних українців (голова Гузь І.В. (склав повноваження, протокол №101, засідання Комітету 01.10.2017 р.).

Цілі, завдання та основні напрями законотворчої роботи.

Комітет є профільним у галузі законодавчого забезпечення міжнародної політики нашої держави. Це передбачає широку сферу відповідальності: згідно зі статтею 92 Конституції України виключно законами України визначаються засади зовнішніх зносин, зовнішньоекономічної діяльності, митної справи; правовий режим державного кордону; питання громадянства, правосуб'єктності громадян, статусу іноземців та осіб без громадянства; порядок утворення і погашення державного зовнішнього боргу; порядок направлення збройних сил до інших держав; порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України.

Протягом восьмого скликання Комітет здійснював законопроектну роботу, готував, попередньо розглядав питання, віднесені до повноважень Верховної Ради України та виконував контрольні функції щодо:

- законодавчого забезпечення зовнішньополітичної діяльності України;
- зовнішніх зносин, у тому числі щодо участі України в діяльності міжнародних організацій, таких як Організація Об'єднаних Націй (ООН), Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ), Рада Європи (РЄ), Організація Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС), Організація за демократію та економічний розвиток – ГУАМ (ГУАМ), Центральноевропейська ініціатива (ЦЕІ), Міжпарламентський Союз (МПС) та інших, а також Організації Північноатлантичного договору (НАТО) і Світової організації торгівлі (СОТ) у межах повноважень Комітету;
- транскордонного та міжрегіонального співробітництва (крім транскордонного та міжрегіонального співробітництва з країнами Європейського Союзу (ЄС));
- надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів України (ратифікація, приєднання до міжнародного договору, прийняття тексту міжнародного договору), денонсація міжнародних договорів України (крім міжнародних договорів України з Європейським Союзом (ЄС) та його державами-членами);
- співробітництва Верховної Ради України з парламентами зарубіжних держав;
- співробітництва Верховної Ради України з парламентськими органами міжнародних організацій;
- дипломатичної служби.

У вищезазначений період Комітетом проводилась робота з оновлення та вдосконалення законодавчої бази зовнішньополітичної діяльності України, включаючи парламентську експертизу та підготовку до ратифікації міжнародних договорів України загальнодержавного значення.

Так, за період роботи Верховної Ради України восьмого скликання Комітетом проведено 153 засідання, на яких підготовлено і розглянуто понад 1080 питань, переважна більшість з яких – проекти законів та постанов, що стосувалися багатьох аспектів зовнішньої політики та зовнішніх зносин України, ратифікації різногалузевих міжнародних угод, зокрема щодо зовнішньоекономічної діяльності, міграційних та інших питань, які віднесені до компетенції Комітету.

Як головний, Комітет опрацював 228 проектів законів України, постанов та інших актів Верховної Ради України, з них 160 прийнято в цілому (104 закони України та 56

постанов та інших актів Верховної Ради України), 64 законопроекти відхилені або зняті з розгляду, з них 29 законів України і 35 постанов та інших актів Верховної Ради України.

Серед ратифікаційних законопроектів, прийнятих Верховною Радою України за період 8 скликання, значне місце займали міжнародно-правові документи з таких питань:

- співробітництво в економічній, фінансовій сферах - це низка фінансових угод з міжнародними фінансовими інституціями, такими як ЄБРР і ЄІБ, які стосувалися надання коштів для здійснення в Україні інфраструктурних проектів (побудова та реконструкція автомобільних та залізничних шляхів, ліній електропередач, збільшення енергоефективності приміщень ВНЗ, розвитку муніципальної інфраструктури України, громадського транспорту України, розвитку малих та середніх підприємств, розвитку аграрної галузі), а також було підтримано приєднання України до Метричної конвенції та ін. Серед іншого, Комітет рекомендував Верховній Раді України ратифікувати значну кількість двосторонніх угод у зазначених галузях, наприклад про вільну торгівлю з такими країнами як Канада та Держава Ізраїль, про технічне та фінансове співробітництво з Норвегією, про взаємне сприяння та захист інвестицій з Японією, Туреччиною, Мальтою та ін.;
- співробітництво у науково-технічній та військовій сферах – угоди з питань співробітництва Україна-НАТО, таких як угода між Урядом України та Організацією Північноатлантичного договору про статус Представництва НАТО в Україні; Меморандум про домовленість між Урядом України та Організацією НАТО із зв'язку та інформації, представлена Генеральним менеджером Агенції НАТО із зв'язку та інформації, яка стосується співробітництва з питань консультацій, управління, зв'язку, розвідки, спостереження та рекогносцировки в рамках програми НАТО «Партнерство заради миру»; Угода про співробітництво у сфері підтримки між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з підтримки та постачання (ОНПП). Комітетом були підтримані й угоди щодо ядерної та радіаційної безпеки – Імплементативна угода між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з підтримки (ОНП) про перезачорнення радіоактивних відходів, що утворилися внаслідок виконання військових програм колишнього СРСР в Україні, а також в оборонній галузі – Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Індонезія про співробітництво в оборонній галузі;
- співробітництво в екологічній сфері – Паризька угода, Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Чорногорії про співробітництво в галузі захисту від природних та інших катастроф, Договір між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про співробітництво у сфері охорони і сталого розвитку басейну річки Дністер, Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, Протокол про реєстри викидів і перенесення забруднювачів, а також приєднання до Протоколу про сталий транспорт до Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат;
- співпраця у галузях науки, освіти і культури – це угоди з США та Чорногорією в галузі науки і освіти, з Державою Ізраїль у сфері кінематографії та приєднання України до Міжнародного центру вивчення питань збереження та відновлення культурних цінностей;
- дотримання правового режиму державного кордону – угоди з такими країнами як Білорусь, Молдова, Польща щодо врегулювання прикордонних питань.

Протягом восьмого скликання Верховної Ради України велика увага приділялася Комітетом забезпеченню ефективного функціонування Міністерства закордонних справ України, яке захищає інтереси України на міжнародній арені. У цьому контексті, перш за все, слід зазначити роботу Комітету з підготовки до першого та другого читань Закону України «Про дипломатичну службу», а також підготовку до розгляду Верховною Радою України пропозиції Президента України до нього. Ця робота завершилась прийняттям 7

червня 2018 року Верховною Радою України зазначеного Закону та підписанням його Президентом України. Закон набув чинності 19 грудня 2018 року.

Закон України «Про дипломатичну службу» спрямований на адаптацію законодавства України про дипломатичну службу до Закону України «Про державну службу», регламентує правовий статус посадових осіб дипломатичної служби, визначає особливості діяльності органів дипломатичної служби, встановлює порядок присвоєння дипломатичних рангів, а також упорядковує фінансування і матеріально-технічне забезпечення органів дипломатичної служби.

Верховною Радою України було денонсовано низку угод з Російською Федерацією, наприклад: Про співробітництво у військовій галузі, у галузі військової розвідки, Про взаємну охорону секретної інформації, Про організацію військових міждержавних перевезень, Про транзит через територію України військових формувань РФ, які тимчасово знаходяться на території Молдови, а також ключовий Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією тощо.

У зв'язку з агресією Російської Федерації проти України, результатом якої стала анексія Автономної Республіки Крим та ескалація військового конфлікту з РФ в Донецькій та Луганській областях, Комітет приділяв значну увагу опрацюванню понад 20 звернень та заяв Верховної Ради України до міжнародної спільноти з метою деескалації ситуації, відвернення загрози військового вторгнення Російської Федерації на материкову частину України, відведення підрозділів Збройних Сил Російської Федерації від кордонів нашої держави та відновлення її територіальної цілісності в межах міжнародно визнаного кордону з Автономною Республікою Крим включно, а також щодо постійних порушень Росією чинних міжнародно-правових актів як багатосторонніх, так і двосторонніх.

Окрема увага приділялася Комітетом питанням системного порушення Російською Федерацією прав людини. Так, на засіданнях Комітету розглядалися проекти звернень Верховної Ради України до парламентів іноземних держав та парламентських асамблей міжнародних організацій щодо засудження політичних репресій РФ проти громадян України і звільнення політичних в'язнів, а саме звернення Верховної Ради України до парламентів іноземних держав, парламентських асамблей та міжнародних організацій у зв'язку із загрозами життю заручників, що утримуються російськими бойовиками на території окремих районів Донецької та Луганської областей.

Верховною Радою прийнята й низка постанов про звернення та заяви Верховної Ради України, підготовлені Комітетом з інших питань як, наприклад, Постанова Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, національних парламентів держав світу щодо засудження порушення прав корінних народів у Російській Федерації та на тимчасово окупованих нею територіях України».

У 2014 році Верховною Радою України, у зв'язку із триваючою збройною агресією Російської Федерації та окупацією частини території України, було прийнято ряд законів України застосування норм яких призводить до звуження існуючих прав і свобод (дерогація).

У цьому зв'язку, Комітетом було підготовлено та 21 квітня 2015 року Верховною Радою України прийнято Постанову Верховної Ради України щодо Заяви Верховної Ради України «Про відступ України від окремих зобов'язань, визначених Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод», зокрема, з метою інформування Генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй та Генерального секретаря Ради Європи про відступ від окремих зобов'язань, про стан безпекової ситуації в Донецькій та Луганській областях, а також про зміну території, на яку поширюється відступ України.

З метою комплексної координації органів державної влади в частині періодичного перегляду обсягу та територіального застосування відступу України, за ініціативи

Комітету, 19 квітня 2017 року Кабінетом Міністрів України прийнято постанову № 281 «Про утворення Міжвідомчої комісії з питань відступу України від зобов'язань за Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод».

Кінцевим пунктом діяльності Міжвідомчої комісії по дерогації на міжнародно-правовому рівні є інформування генеральних секретарів ООН та Ради Європи про обсяг та територіальне застосування відступу, а проміжним – приведення у відповідність положень нормативно-правових актів України, застосування яких призводить до звуження існуючих прав і свобод до реалій сьогодення та до норм Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» і до положень Постанови Верховної Ради України від 21.05.2015 р. № 462-VIII, якою було схвалено Заяву Верховної Ради України «Про відступ України від окремих зобов'язань, визначених Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод».

Неодноразово члени Комітету обговорювали на засіданнях питання українсько-польських відносин, розглядаючи проекти актів про звернення до польського парламенту у зв'язку з ухваленням польськими законодавцями законодавчих актів антиукраїнського характеру, в яких Україна звинувачувалася у «геноциді поляків» у 1943-1944 рр.

Виконання контрольних функцій за дотриманням і реалізацією Конституції України та законів України.

У порядку виконання контрольних функцій за дотриманням і реалізацією положень Конституції України та законів України Комітет співпрацював з центральними органами виконавчої влади, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини та Рахунковою палатою, використовуючи надані ними матеріали, висновки та інформацію з метою вдосконалення законодавчого забезпечення зовнішньополітичної діяльності України.

Так, на засіданнях Комітету неодноразово заслуховувалися звіти Міністра закордонних справ України щодо результатів виконання програми діяльності Кабінету Міністрів України (в частині роботи МЗС України), доповіді про стратегічні пріоритети зовнішньої політики України у поточні роки та інформацію керівництва Міністерства про хід виконання положень Закону України «Про дипломатичну службу».

Комітет постійно тримав на контролі та заслуховував інформацію МЗС України, інших центральних органів виконавчої влади щодо проблемних питань зовнішніх зносин, які виникали протягом звітного періоду. Так, Комітетом проводилися розширені тематичні засідання з проблемних питань українсько-російських відносин на сучасному етапі, питань денонсацій угод між Україною та РФ, пов'язаних з перебуванням Чорноморського Флоту на території України, припинення участі України в ЄСП та внесення змін до деяких законів України з питань міжнародних договорів тощо.

На засіданнях Комітету неодноразово заслуховувалася інформація заінтересованих органів виконавчої влади щодо міжнародно-правової ситуації у зв'язку з анексією Російською Федерацією Автономної Республіки Крим та м. Севастополь, а також ескалацією військового конфлікту на сході нашої країни, проводився постійний моніторинг питання інвентаризації двосторонніх угод України з Російською Федерацією. Неодноразово заслуховували інформацію МЗС України та представників інших міністерств і відомств України з питання припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і РФ; інвентаризацію договірно-правової бази з РФ в контексті дій РФ в акваторії Азовського моря і Керченської протоки.

У Комітеті проводилися також зустрічі із новопризначеними послами України, які перед від'їздом до країни призначення обговорювали з народними депутатами проблемні питання розвитку двосторонніх відносин із цими країнами, зокрема з Послом України в

Лівані І.Осташем, Послом України у Казахстані І.Кулебою, Послом України у Данії М.Видойником, Послом України в Алжирі М.Субхом, Послом України у Латвії О.Міщенком, Послом України в Державі Кувейт О.Балануцою, а також з Постійним Представником України при міжнародних організаціях у Відні Є.Цимбалюком.

7 грудня 2016 року Комітетом були проведені парламентські слухання на тему: «Актуальні питання зовнішньої політики України», за результатами яких 24 травня 2017 року Верховна Рада України схвалила Рекомендації слухань, у яких, виходячи з необхідності послідовної реалізації актуальних для сьогодення ключових завдань зовнішньої політики України у контексті забезпечення національних інтересів України, була надана низка рекомендацій органам державної влади України.

За цей період Комітетом було проведено 3 комітетські слухання, близько 30 круглих столів, міжнародних семінарів та конференцій.

Комітет спільно з іншими комітетами Верховної Ради України провів заходи з таких питань:

- Міжнародний кримінальний суд (МКС) (круглий стіл на тему: «Ратифікація Римського статуту та приєднання України до МКС»; семінар на тему: «Міжнародний кримінальний суд та перспективи ратифікації Римського статуту»);
- економізація (круглі столи: «Стан та перспективи торговельно-економічного співробітництва: міжнародний вимір»; «Експортна стратегія України (дорожня карта стратегічного розвитку торгівлі України у 2017-2021 роках)»; «Угода про вільну торгівлю з Канадою: нові горизонти для України» та ін.);
- деокупація (комітетські слухання: «Формування стратегії захисту національних інтересів України в частині протидії актам агресії, анексії Автономної Республіки Крим, іншим злочинам Російської Федерації, спрямованим проти України»; «Механізми контролю для забезпечення прозорості та ефективності використання міжнародної допомоги»; круглі столи: «Правосуддя в зоні АТО та перспективи ратифікації Римського Статуту», «М'яка сила гібридної війни: інструменти та агенти впливу»; «Стратегія щодо Донбасу: зовнішньополітичний, економічний та гуманітарний вимір»).

Комітетом постійно трималися на контролі питання проблематики енергетичної безпеки нашої держави, якій були присвячені круглі столи, зокрема на тему: «Дипломатичний фронт. Шляхи посилення енергетичної безпеки», «Ключова роль України в енергетичній безпеці Європи»; «Зупинити Північний потік 2: місія України» та ін.

На тему культурної дипломатії були проведені 2 круглих столи («Культурна дипломатія: взаємодія державних і недержавних інституцій»; «Промовання інтересів України в світі через культурну дипломатію та інформаційну політику в 2017 році»).

Комітет неодноразово звертав свою увагу на розвиток відносин Україна-НАТО, особливо у контексті дій офіційного Будапешта із блокування роботи двосторонніх робочих органів Україна-НАТО.

Так, 18 жовтня 2017 року були проведені спільні комітетські слухання комітетів Верховної Ради України у закордонних справах, з питань європейської інтеграції та з питань національної безпеки і оборони на тему: «Наближення України до стандартів НАТО: перешкоди та досягнення. Стан виконання Річної національної програми співробітництва під егідою Комісії Україна-НАТО та Стратегічного оборонного бюлетеня України», за результатами яких Комітетом були затверджені Рекомендації.

Комітетом був опрацьований проект Постанови про Звернення Верховної Ради України до лідерів держав-членів НАТО, Північноатлантичної Ради та Парламентської Асамблеї НАТО, національних парламентів держав-членів Організації «Стосовно надання Україні Плану дій щодо членства в НАТО», який був прийнятий Верховною Україною в 2019 році.

У своїй діяльності Комітет приділяв увагу питанню спрощення візового режиму з іноземними країнами (Австралія, Нова Зеландія та Японія), що сприяло подальшому

розвитку міждержавних відносин та інтенсифікації контактів в соціально-економічній, культурно-гуманітарній та інших сферах.

Протягом скликання Комітет не залишив поза увагою таке важливе питання як визнання країнами світу Голодомору в Україні 1932-1933 років геноцидом українського народу. Так, Комітет був ініціатором Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до держав – партнерів України щодо визнання Голодомору 1932-1933 років в Україні злочином геноциду Українського народу», а також на доручення Голови ВРУ був одним з організаторів засідань Верховної Ради України, присвячених вшануванню пам'яті жертв Голодомору в Україні 1932-1933 років (листопад 2018 року).

На доручення Голови Верховної Ради України Комітет був одним з співорганізаторів парламентського засідання, присвяченого п'ятій річниці початку збройної агресії Російської Федерації проти України (лютий 2019 року).

З нагоди Дня Африки, який святкується щороку 25 травня, Від імені Голови Комітету у закордонних справах було проведено 2 прийняття, в яких взяли участь акредитовані в Україні глави дипломатичних представництв африканських країн, дипломати МЗС України, представники бізнесових та наукових кіл.

Міжпарламентське співробітництво.

У звітному періоді Комітет приділяв увагу розвитку зовнішніх відносин, при цьому виходячи з того, що питання зміцнення і поглиблення власне міжпарламентських стосунків є важливою складовою зовнішньої політики України.

Протягом зазначеного періоду Комітет відповідно до предметів свого відання та за дорученням керівництва Верховної Ради України разом з парламентськими фракціями сформував склади постійних делегацій Верховної Ради України у парламентських асамблеях Ради Європи, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, Організації Чорноморського економічного співробітництва, ГУАМ, НАТО та інших.

Члени Комітету активно працювали практично в усіх постійних делегаціях Верховної Ради України у цих організаціях: ПА РЄ (Ар'єв І.В. - голова Постійної делегації, Вовк В.І., Гузь І.В., Заліщук С.П., Львовчкіна Ю.В.), ПА ОБСЄ (Присяжнюк О.А. – заступник Голови Постійної делегації), ПА НАТО (Ларін С.М., Тарасюк Б.І.), Виконавчий комітет Національної парламентської групи України у Міжпарламентському Союзі (Тарасюк Б.І. – очолював делегацію Верховної Ради України в 2016-2019 рр), ПА ЄВРОНЕСТ (Тарасюк Б.І. – глава делегації, Спів-Президент ПА ЄВРОНЕСТ у 2018-2019рр).

Завдяки активній роботі членів Постійної делегації Верховної Ради України у Парламентській асамблеї Ради Європи у зв'язку з триваючими агресивними діями Російської Федерації проти України вдалося домогтися жорсткої реакції ПАРЕ, зокрема, Асамблеєю було схвалено протягом 2015-2019 років 7 резолюцій ПАРЕ на підтримку України.

У відповідь на ситуацію, що склалася в ПАРЕ навколо повернення парламентської делегації Російської Федерації до участі у роботі Асамблеї Комітетом було ухвалено рішення рекомендувати Голові Верховної Ради України призупинити участь української делегації в сесіях ПАРЕ до моменту ухвалення рішення Венеційською комісією щодо оскарження з процедурних питань повноваження членів російської парламентської делегації в ПАРЕ, делегованих Держдумою РФ та обраних за результатами голосування на території Криму за партійними списками та в мажоритарних округах; відкликати запрошення делегації ПАРЕ брати участь в спостереженні за достроковими парламентськими виборами в Україні; відмовитися від участі у конференції Голів Європейських Парламентів в рамках Ради Європи у жовтні 2019 року і провести відповідні консультації з головами парламентів демократичних країн-членів Ради Європи, які поділяють цінності Ради Європи та підтримують позицію України; направити звернення до

держав-членів Ради Європи із закликом не підтримувати затвердження повноважень делегатів РФ в ПАРЕ, які перебувають під санкціями ЄС.

Комітет рекомендував Верховній Раді України IX скликання відновити роботу української парламентської делегації лише після виконання Росією головних пунктів резолюцій ПАРЕ, які стосуються ситуації навколо триваючої російської агресії.

Постійна делегація Верховної Ради України у Парламентській асамблеї ОБСЄ, сформована з народних депутатів восьмого скликання, проводила серйозну роботу у рамках ОБСЄ, спрямовану на захист інтересів України. Так, нашій делегації вдалося подолати проросійське лобі у цій впливовій міжнародній інституції та домогтися прийняття важливих для нашої країни резолюцій, у яких було закріплено визнання факту російської збройної агресії проти України, а також містився закликом до РФ негайно звільнити громадян України, які незаконно утримуються на території Росії.

Протягом 2016-2019 рр. українська парламентська делегація у МПС досягла значних здобутків, а саме: обрання своїх делегатів до чотирьох керівних органів МПС та схвалення за ініціативи української делегації під час ювілейної 140-ї Асамблеї резолюції «Неприпустимість використання найманців та іноземних бойовиків як засобу підриву миру, міжнародної безпеки, територіальної цілісності держав та порушення прав людини» (Співдоповідач Тарасюк Б.І.).

Серед інших напрямів діяльності Комітету слід згадати формування міжпарламентських асамблей Верховної Ради України з парламентами Литовської Республіки та Республіки Польщі.

Комітетом у 2018 році була проведена робота зі створення Тристоронньої асамблеї Україна-Грузія-Молдова. Комітет курував підготовку та організацію Другої Міжпарламентської конференції Грузії, Молдови та України «Грузія, Молдова та Україна: посилення міжпарламентської складової регіональної та безпекової співпраці, розвиток взаємодії з ЄС та НАТО». За результатами конференції голови парламентів України, Грузії та Молдови підписали Спільну заяву про наміри створити Тристоронньою міжпарламентську асамблею.

Протягом восьмого скликання Верховної Ради України Комітет здійснив офіційні візити до таких країн як Грузія, Угорщина, Молдова, Болгарія, Ізраїль, Нідерланди та США.

Комітет активно займався розбудовою організаційної структури двостороннього міжпарламентського співробітництва. Під егідою Комітету створено 95 депутатських груп з міжпарламентських зв'язків з парламентами зарубіжних країн, одним з головних напрямів роботи яких є визначення та узгодження зі своїми іноземними колегами пріоритетів розвитку договірно-правових відносин України з відповідними країнами, а також залучення зарубіжного досвіду для розвитку вітчизняного законодавства.

В рамках міжпарламентського обміну керівництвом Комітету було проведено понад 10 прийомів делегацій комітетів іноземних парламентів, що опікуються питаннями зовнішніх зносин, зокрема, представників парламентів Грузії, Румунії, Угорщини, Литви, Франції, Великобританії та ін.

Одним із питань, яке належить до компетенції Комітету, є питання організації оформлення, виготовлення і передачі на підпис Голові Верховної Ради України та Міністру закордонних справ України ратифікаційних грамот з метою належної підготовки до передачі депозитарію документів про завершення внутрішньодержавних процедур щодо приєднання України до міжнародних договорів. За період восьмого скликання Верховної Ради України Комітетом було оформлено 32 ратифікаційні грамоти.

У звітний період було проведено понад 1200 протокольних зустрічей керівництва Комітету з іноземними парламентськими делегаціями, послами, представниками різних зарубіжних інституцій. Під час цих зустрічей були обговорені перспективи співпраці, спрямованої на підтримку розвитку співробітництва в економічному, фінансовому та політичному вимірах, а також питання створення та діяльності депутатських груп Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з відповідними країнами.

Зазначеному вище сприяли регулярні контакти Комітету та його секретаріату з підрозділами МЗС України з метою координації дій з питань забезпечення взаємодії Верховної Ради України з парламентами зарубіжних країн та міжнародними організаціями, в яких існує парламентський вимір.

Висновки і пропозиції.

За період роботи Верховної Ради України восьмого скликання Комітет, керуючись нормами Конституції України, Віденської конвенції про право міжнародних договорів, Закону України «Про комітети Верховної Ради України», Закону України «Про міжнародні договори», Регламентом Верховної Ради України та іншими законами України і постановами Верховної Ради України ефективно здійснював законопроектну, організаційну та контрольну функцію, що сприяло подальшому вдосконаленню законодавчої бази зовнішньополітичної діяльності України та захисту національних інтересів нашої держави на міжнародній арені.

Одним з основних завдань секретаріату Комітету було висвітлення діяльності Комітету. Постійно готувалися та поширювалися на офіційному сайті Верховної Ради України та на сайті Комітету матеріали про основні напрями законотворчої роботи Комітету, підготовлені та розглянуті проекти законодавчих актів, повідомлення про зустрічі керівництва Комітету з іноземними делегаціями, про роботу депутатських груп Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з іноземними країнами та про проведення під егідою Комітету численних круглих столів, слухань, конференцій та інших заходів.

Великий обсяг роботи виконав секретаріат Комітету. Зокрема, щодо підготовки до розгляду законопроектів, проектів постанов та інших актів Верховної Ради України, забезпечення методичної, консультативної, організаційної допомоги в діяльності народних депутатів України – членів Комітету.

Підвищення ефективності діяльності Комітету вбачається в наступному:

- більш дієвому залученні до законопроектної роботи фахівців міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, незалежних експертів в частині належного виконання секретаріатом покладених на нього обов'язків;
- проведенні виїзних засідань Комітету (Донецька, Закарпатська, Одеська області);
- періодичному заслуховуванні на засіданнях Комітету звітів постійних делегацій Верховної Ради України у міжнародних парламентських організаціях та депутатських груп Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з іноземними країнами, особливо правового спрямування, розгляді їх пропозицій з метою подальшого врахування здобутків міжпарламентського співробітництва при підготовці законодавчих актів України та формування єдиного понятійного апарату народних депутатів України для використання під час зустрічей іноземними посадовими особами під час заходів міжнародного характеру;
- покращенні взаємодії секретаріату Комітету із секретаріатами Постійних делегацій, участі у роботі Постійних делегацій,
- систематичне залучення працівників секретаріату Комітету до участі у тренінгах, стажуваннях та конференціях, в тому числі за кордоном для обміну досвідом та набуття нових знань та навичок;
- подальшому порушенні питання щодо нагальної потреби розробки і схвалення нової стратегії зовнішньополітичної діяльності, а також важливості зовнішньоекономічної діяльності та підтримки просування ініціативи «новий інвестиційний план для України», проведенні таких заходів як дні Африки, тощо;
- завершенні інвентаризації договірно-правової бази з Російською Федерацією;

- створенні платформи у Верховній Раді України для координації кроків у протидії збройній агресії РФ проти України, на кшталт Мінської платформи;
- продовженні підтримки процесу з визнання країнами світу Голодомору 1932-1933 років Геноцидом українського народу та продовження ініціативи, напрацьованої у восьмому скликанні, щодо проведення дискусії на тему: «Історична відповідальність Німеччини перед Україною»;
- підготовка змін до Закону України «Про дипломатичну службу» з метою повернення положення щодо проведення процедури попередніх консультацій з рекомендаційним характером щодо кандидатур на посади керівників закордонних дипломатичних установ України;
- при опрацюванні проектів Законів України «Про державний бюджет» у наступні роки рекомендувати подальше поступове покращення фінансового та матеріального забезпечення зовнішньополітичної діяльності та дипломатичної служби.

Голова Комітету

Г.ГОПКО